

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

АДМІНІСТРАТИВНА КОЛЕГІЯ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

від 08.06.2018 № 59-рк/к

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ПІВДЕНБУДСЕРВІС»

*вул. Космічна, 21, кім. 531, м. Харків,
61145*

Щодо припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

В ході дослідження ринку послуг з паркування транспортних засобів у місті Харкові на виконання доручень Антимонопольного комітету України від 02.12.2016 № 13-03/444, від 30.06.2016 № 13-02/257, від 19.02.2016 № 13-01/62, на підставі подання другого відділу досліджень і розслідувань від 27.06.2017 № 278 адміністративною колегією Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 27.06.2017 № 102-рп/к прийнято розпорядження про початок розгляд справи № 2/02-53-17 у зв'язку з наявністю в діях ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС» (далі – ТОВ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС») ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (надалі – Справа).

ТОВ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС» є юридичною особою та зареєстровано Департаментом реєстрації Харківської міської ради 16.12.2014 за № 1 480 102 0000 064710, ідентифікаційний код – 39550084, місцезнаходження: вул. Космічна, 21, кім. 531, м. Харків, 61145. Основним видом діяльності ТОВ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС» є допоміжне обслуговування наземного транспорту (код за КВЕД 52.21).

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ТОВ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС», здійснюючи діяльність з паркування транспортних засобів, є суб'єктом господарювання.

Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі - Методика) з урахуванням пункту 2.2. Методики, встановлено наступне.

Об'єктами дослідження є:

- послуга з паркування транспортних засобів на спеціально обладнаному майданчику для платного паркування біля вокзалу Харків – пасажирський за адресою: м. Харків, м-н Привокзальний, 1.

- ТОВ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС» – надавач зазначеної послуги.

Діяльність з паркування транспортних засобів регулюється, зокрема:

- Законом України «Про благоустрій населених пунктів»;
- Законом України «Про дорожній рух»;
- Правилами дорожнього руху, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306 (надалі – Правила дорожнього руху);
- Правилами паркування транспортних засобів, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 № 1342 (надалі - Правила);
- Порядком формування тарифів на послуги з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2010 № 258 (надалі – Порядок формування тарифів);
- Переліком основних послуг з утримання майданчиків для платного паркування, затвердженого наказом Міністерства з питань житлового-комунального господарства України від 18.08.2010 № 287, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 13.09.2010 № 806/18101(надалі – Перелік основних послуг);
- Правилами паркування транспортних засобів у місті Харкові, затвердженими рішенням 12 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 23.12.2011 № 588/11 із змінами (надалі – Місцеві правила).

Відповідно до абзацу десятого пункту 4 Правил та абзацу шостого пункту 1.5 Місцевих правил паркування є розміщення транспортного засобу на майданчику для паркування.

Згідно з абзацом десятим пункту 1.5 Місцевих правил послугами з паркування транспортних засобів є діяльність оператора з надання користувачам місць для паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування, а також з утримання в належному стані майданчиків для платного паркування з метою використання їх за призначенням, а також санітарного очищення, збереження та облаштування майданчиків для платного паркування відповідно до законодавства, нормативів, норм, стандартів, порядків і правил з урахуванням вимог безпеки дорожнього руху.

Абзацом восьмим пункту 4 Правил встановлено, що оператором є суб'єкт господарювання, який здійснює обладнання і утримання майданчика для паркування.

Пунктом 4.1 розділу 1 Місцевих правил встановлено, що послуги з паркування транспортних засобів надаються оператором або уповноваженою особою оператора з метою надання користувачам місць для паркування

транспортних засобів на майданчиках для платного паркування, а також використання майданчиків для платного паркування за призначенням, в тому числі санітарного очищення, збереження та відновлення їх відповідно до законодавства, нормативів, норм, стандартів, порядків і правил з урахуванням вимог безпеки дорожнього руху.

Оператор може на підставі відповідного договору доручити іншому суб'єкту господарювання (уповноваженій особі оператора) організувати та провадити діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування, здійснювати обладнання і утримання майданчиків для платного паркування та стягнення плати за надання послуг з паркування транспортних засобів (підпункт 4.1.1 пункту 4.1 розділу 4 Місцевих правил).

Рішенням 36 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 21.01.2015 № 1793/15 «Про внесення змін до рішення 4 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 12.01.2011 № 126/11 «Про врегулювання питань справляння податків на території міста Харкова відповідно до норм Податкового кодексу України» спеціально обладнаний майданчик для платного паркування за адресою: м. Харків, м-н Привокзальний, 1 (вокзал) площею 2262,5 кв.м. з кількістю 181 місце для паркування транспортних засобів закріплено за вокзалом Харків – пасажирський.

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ПІВДЕННА ЗАЛІЗНИЦЯ» (надалі – ДП «ПІВДЕННА ЗАЛІЗНИЦЯ»), керуючись підпункт 4.1.1 пункту 4.1 розділу 4 Місцевих правил, уклало договір з ТОВ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС» «Про паркування транспортних засобів» від 01.02.2015 № 1/2015 (надалі – Договір).

За змістом Договору уповноважена особа оператора ТОВ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС» зобов'язана організувати та провадити діяльність із забезпечення та здійснення паркування транспортних засобів на місцях для паркування, що знаходяться на майданчику для платного паркування та сплачувати ДП «ПІВДЕННА ЗАЛІЗНИЦЯ» суму коштів, відповідно до розрахунку його витрат по утриманню майданчику для паркування.

ТОВ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС» відповідно до Договору, як уповноважена особа оператора, здійснює організацію та провадить діяльність із забезпечення та здійснення платного паркування транспортних засобів на місцях для паркування, що знаходяться на майданчику для паркування, розташованого біля вокзалу Харків - пасажирський за адресою: м. Харків, м-н Привокзальний, 1.

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товаром є будь-який предмет господарського обороту, в тому числі послуги.

Таким чином, товаром є послуга з паркування транспортних засобів на спеціально обладнаному майданчику для платного паркування.

Відповідно до Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої

споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Враховуючи зазначене, відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з урахуванням пункту 5.1. Методики, товарними межами ринку є послуга з паркування транспортних засобів на спеціально обладнаному майданчику для платного паркування, яка не має замінників.

Відповідно до вимог Методики територіальні межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.

Споживачами послуги з паркування транспортних засобів на спеціально обладнаному майданчику для платного паркування є власники та користувачі транспортних засобів, які мають на меті здійснити паркування транспортного засобу в межах пішохідної доступності від вокзалу Харків – пасажирський за адресою: м. Харків, м-н Привокзальний, 1.

Державними будівельними нормами «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень» ДБН 360-92, затвердженими наказом державного комітету України у справах містобудування і архітектури від 17.04.1992 № 44, встановлена величина максимально допустимих радіусів обслуговування об'єктів інфраструктури - 500 м.

Отже, споживачам в межах пішохідної доступності до об'єктів інфраструктури, є недоцільним отримання послуг з паркування транспортних засобів за межами 500 метрової відстані від об'єктів інфраструктури.

За наявною у територіального відділення інформацією інших спеціально обладнаних майданчиків для паркування, в межах пішохідної доступності від вокзалу Харків - пасажирський за адресою: м. Харків, м-н Привокзальний, 1, немає.

Враховуючи наведене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ТОВ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС» має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з паркування транспортних засобів на спеціально обладнаному майданчику для платного паркування в межах пішохідної доступності від вокзалу Харків - пасажирський за адресою: м. Харків, м-н Привокзальний, 1.

Згідно з частиною першою статті 52² Закону України «Про дорожній рух» під час розміщення транспортних засобів на майданчику для платного паркування особи, які розміщують транспортні засоби на майданчику для паркування, сплачують вартість послуг з користування майданчиками для платного паркування за кожну годину паркування згідно з тарифом, встановленим органом місцевого самоврядування відповідно до порядку формування цих тарифів, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Крім цього, згідно з пунктом 30 Правил під час паркування на майданчику для платного паркування користувач сплачує вартість послуг з користування майданчиками для платного паркування згідно з тарифом, установленим виконавчими органами сільських, селищних, міських рад у порядку і межах, визначених законодавством, з урахуванням переліку основних послуг.

Згідно із підпунктом 2 пункту а) частини першої статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема, встановлення в порядку і межах, визначених законом, тарифів на ... транспортні та інші послуги.

Рішення 12 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 23.12.2011 № 588/11 «Про затвердження Правил паркування транспортних засобів у м.Харків» затверджені Правила паркування транспортних засобів в м. Харкові. Рішенням 20 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 24.10.2012 № 921/12 внесені зміни до зазначеного рішення, яким Правила паркування транспортних засобів в м.Харкові викладені в новій редакції.

Пунктом 4.9 Місцевих правил передбачено, що під час паркування на майданчику для платного паркування користувач сплачує вартість послуг з паркування транспортних засобів згідно з тарифом, установленим виконавчим комітетом Харківської міської ради на послуги з утримання майданчиків для платного паркування транспортних засобів.

Рішення виконавчого комітету Харківської міської ради від 18.01.2012 № 26 «Про встановлення граничних тарифів на послуги з утримання майданчиків для платного користування» (надалі – Рішення) встановлена вартість послуг з паркування транспортних засобів на спеціально обладнаних майданчиках для паркування, яка становить 2 гривні за 1 годину.

Абзацом третім пункту 4 Правил передбачено, що вартість послуг з користування майданчиками для платного паркування – економічно обґрунтовані витрати оператора, пов'язані з утриманням таких майданчиків.

У пункті 6 Порядку формування тарифів зазначено, що вартість послуг з користування майданчиками для паркування визначається з розміру повної планової собівартості послуг, планового прибутку, розміру податків та зборів (обов'язкових платежів).

При цьому, згідно з пунктом 33 Порядку формування тарифів якщо протягом строку дії тарифів на послуги змінюються ставки податків та зборів (обов'язкових платежів), що сплачуються до державного бюджету, рівень заробітної плати (відповідно до законодавства, генеральної та галузевої угод), ціни (тарифи) на паливно-енергетичні та матеріальні ресурси, вартість послуг інших спеціалізованих підприємств, необхідних для забезпечення утримання майданчиків в належному стані, здійснюється коригування тарифів, сформованих відповідно до цього Порядку.

За наявною у територіального відділення інформацією ТОВ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС» стягує за послуги з паркування на майданчику для паркування, розташованого за адресою: м. Харків, м-н Привокзальний, 1, із споживачів 10,00 гривень за 1 годину, який не установлений рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради.

Отже, застосування цієї вартості, замість установленної Рішенням (2,00 гривні за 1 годину), може призвести до ущемлення інтересів споживачів.

Дії ТОВ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС», які полягають у стягненні завищеної вартості послуги з паркування транспортних засобів на спеціально обладнаному майданчику для платного паркування всупереч Рішенню були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з паркування транспортних засобів на спеціально обладнаному майданчику для платного паркування в межах пішохідної доступності від вокзалу Харків – пасажирський за адресою: м. Харків, м-н Привокзальний, 1.

Відсутність конкуренції на цьому ринку надає можливість ТОВ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС» вчиняти експлуатуючі дії відносно споживачів послуги з паркування транспортних засобів на спеціально обладнаному майданчику для платного паркування в зазначених межах.

За таких умов споживачі послуги з паркування транспортних засобів на спеціально обладнаному майданчику для платного паркування в межах пішохідної доступності від вокзалу Харків – пасажирський за адресою: м. Харків, м-н Привокзальний, 1 потребують спеціального правового захисту, оскільки сам ринковий механізм з адекватним рівнем конкуренції не функціонує і не може захистити їх належним чином.

Отже, дії ТОВ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС», які полягають у стягненні завищеної вартості послуг з паркування транспортних засобів на спеціально обладнаному майданчику для паркування, розташованому біля вокзалу Харків - пасажирський за адресою: м. Харків, м-н Привокзальний, 1, що не затверджена рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, а саме дії, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи наведене, на підставі статті 12¹, пункту 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статей 1, 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підпункту 13 частини першої пункту 3, абзацу дванадцятого пункту 7 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає ТОВАРИСТВУ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС» такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії, які полягають у стягненні завищеної вартості послуг з паркування транспортних засобів на спеціально обладнаному майданчику для паркування, розташованому біля вокзалу Харків - пасажирський за адресою: м. Харків, м-н Привокзальний, 1, що не затверджена рішенням Харківської міської ради, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної

конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, а саме дії, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, а також усунути причини виникнення цього порушення та умов, що йому сприяють.

Про виконання рекомендацій шляхом припинення вищенаведених дій ТОВ «ПІВДЕНБУДСЕРВІС» повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (м. Харків, Держпром, 6 під'їзд, 1 поверх, кімната 35) у 3-місячний строк з дня їх отримання.

Звертаємо Вашу увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції" рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органом, якому вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції закривається.

Голова колегії

Гейда І.О.

Члени колегії:

Трегубець Н.О.

Приймак Є.Б.

Аврамова С.П.

Печенізька А.С.

Тевелєва Ю.В.